

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19Co/433/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3615201750
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 11. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alena Záhumenská
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2017:3615201750.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Záhumenskej a sudkýň JUDr. Beáty Čupkovej a JUDr. Viery Škultétyovej v spore žalobcu: F. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom ul. C. XXX/XX, XXX XX A. - S. N., zastúpeného: A. Janíkom, advokát so sídlom M.R. Štefánika 5, 955 01 Topoľčany, P. O. Box 68, 955 01 Topoľčany proti žalovanej: V. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. R. S. XXX/XX, XXX XX Y., zastúpenej: Dudzík & Gerová Advokátske združenie JUDr. Jozef Dudzík so sídlom Škultétyho 159/7, 955 01 Topoľčany, o určenie neúčinnosti právneho úkonu, na odvolanie žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Partizánske zo dňa 24. júna 2016, č.k. 5C/189/2015-155, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

Žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol, že právny úkon - Dohoda o vyporiadaní zaniknutého bezpodielového spoluvlastníctva manželov uzavretá medzi žalovanou a D. H. nar. XX.XX.XXXX zo dňa 13.06.2012, na základe ktorej Správa katastra Partizánske rozhodnutím číslo vkladu V 758/2012 zo dňa 11.07.2012 povolila vklad v katastrálnom území Y. - pozemok registra C KN parcelné číslo XXXX záhrady o výmere 542 m², pozemok registra C KN parcelné číslo XXXX zastavaná plocha a nádvorie o výmere 460 m², stavba so súpisným číslom XXX na pozemku parc. reg. C KN s parcelným číslom XXXX, zastavaná plocha a nádvorie o výmere 460 m² je voči žalobcovi neúčinný. Súd prvej inštancie zároveň priznal žalobcovi náhradu trov konania vo výške 100%. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ustanovením § 42a ods. 1, 2, 3 písm. a/ Občianskeho zákonníka. Rozhodol na základe výsledkov vykonaného dokazovania, z ktorého mal za preukázané, že manžel žalovanej D. H. dňa 07.10.2011 vystavil v prospech žalobcu vlastnú zmenku na sumu 23.500,- eur, ktorú zaplatí bez protestu. Následne žalobca sa domáhal úhrady tejto zmenky v konaní pred Okresným súdom Trenčín sp. zn. 36Zm/59/2012, ktorý vydal právoplatný a vykonateľný exekučný titul, ktorým zaviazal manžela žalovanej na zaplatenie sumy 23.500,- eur s úrokom vo výške 6% ročne zo zmenkovej sumy odo dňa 31.10.2011 do zaplatenia, sumu 78,33 eur ako odmenu vo výške 1/3 z 1% zmenkovej sumy a náhradu trov konania 1.414,50 eur a trovy konania 1.609,33. Zmenkový platobný rozkaz spolu s rozsudkom nadobudol právoplatnosť dňa 27.05.2014 a vykonateľnosť 31.05.2014, pričom súd ponechal zmenkový platobný rozkaz v platnosti. Na základe tohto exekučného titulu sa žalobca domáhal u súdneho exekútora Mgr. Rosinu pod sp. zn. Ex 1116/14 vymoženia sumy, pričom nebol zistený u žalovaného D. H. žiaden postihnuteľný majetok. Svedok D. H. vo svojej výpovedi pred súdom prvej inštancie uviedol, že žalobcovi nič nevrátil, tvrdil, že žalobcovi vrátil sumu 45.000, čo žalobca výslovne poprel a svedok to ničím nepreukázal. Svedok H. uviedol, že finančné prostriedky z úverov v Slovenskej sporiteľni boli použité na prestavbu nehnuteľnosti v Y. dom s.č.XXX ležiaci na parc. č. XXXX, teda investície do nehnuteľnosti tvoria masu BSM, pričom nie je sporné, že nehnuteľnosti boli nadobudnuté z finančných prostriedkov,

ktoré dostala žalovaná darom od svojich súrodencov V. a H. C. za predaj garsónky. Svedok D. H. tvrdil v rozvodovom konaní že so žalovanou spolu nežijú po dobu 5 rokov, žalovaná uviedla, že je to 3-5 rokov a že jej manžel sa sporadicky vracal domov. Rozsudkom Okresného súdu Partizánske sp. zn. 3C/96/2011-18 zo dňa 01.12.2011, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 20.12.2011 bolo BSM účastníkov (žalovanej a jej manžela) zrušené za trvania manželstva, následne bola dňa 11.07.2012 na Správe katastra A. pod V XXX/XX zavkladovaná dohoda o vyporiadaní zaniknutého BSM v ktorej sporný záväzok manžela žalovanej absentuje. V čase uzatvorenia dohody o vyporiadaní BSM 13.06.2012 záväzok existoval, keď zmenka bola manželom žalovanej vystavená dňa 07.10.2011, teda ešte pred zrušením BSM žalovanej a jej manžela za trvania manželstva. Súd prvej inštancie mal za nesporné, že žalovaná so svojim manželom žili v nehnuteľnosti, ktorá je predmetom odporovateľnosti právneho úkonu. Žalobca podal na súde prvej inštancie žalobu dňa 09.04.2015, pričom rozvodové konanie sa viedlo už po podaní tejto žaloby, teda v čase, keď už žalovaná a jej manžel D. H. vedeli, že sa konanie o odporovateľnosť právneho úkonu - dohody o vyporiadaní zaniknutého BSM vedie a tomu aj prispôbili svoje výpovede a aj nároky z dlžného výživného na deti, preto ich výpovede súd prvej inštancie nepovažoval za nestranné a objektívne. Súd prvej inštancie poukázal na to, že žalobca v konaní výslovne uviedol, že žalovaná vedela o tomto úkone - zmenke, ktorú jej manžel žalobcovi vystavil a dokonca mala sa mu vyhrážať pred barom Queens v A., pričom tvrdila, že žalobcovi túto sumu nezaplatia, čo potvrdil aj manžel žalovanej vo svojej výpovedi pred súdom. Súd prvej inštancie zamietol návrh právneho zástupcu žalobcu na výsluch svedkov, ktorí neboli riadne označení tak, aby ich mohol súd predvolať na pojednávanie. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní mal za preukázané, že žalovaná o úkonoch svojho manžela vedela a musela vedieť, ktorú vedomosť blízkej osoby zákon priamo predpokladá. Mal za nesporné, že v čase vystavenia zmenky 07.10.2011 účastníci spolu žili a hospodárili. Túto skutočnosť potvrdil aj žalobca, ktorý sa často stretával v tom čase s manželom žalovanej s tým, že sa rozprávali o rodine a deťoch, viackrát mu požičal peniaze, ktoré mu vrátil a z rozhovoru s manželom žalovanej usúdil, že ich vzťah je funkčný. Žalovaná a jej manžel následne robili kroky k zrušeniu BSM, keď rozsudok o zrušení BSM za trvania manželstva nadobudol právoplatnosť dňa 20.12.2011, pričom zmenka bola podpísaná dňa 07.10.2011. Súd prvej inštancie konštatoval, že v čase po podpísaní zmenky manželom žalovanej účastníci konania spolu žili. Tiež rozvodové konanie žalovanej a jej manžela sa viedlo na súde pod sp. zn. 2P/87/2015/, rozhodnuté vo veci bolo dňa 07.10.2015, teda po podaní spornej žaloby, ktorá bola podaná dňa 09.04.2015 a tiež o výživnom sp. zn. 4P22/2015-47 zo dňa 27.10.2015 č.l.90-92 spisu, v ktorom bolo priznané výživné späťne od 16.07.2012, ktoré nevylučuje tichú dohodu žalovanej a jej manžela. Súd prvej inštancie preto na tieto konania neprihliadal ako na objektívny a nestranný dôkaz. Tvrdenia svedka H., že nespomenul pred žalovanou meno Navrkal považoval súd prvej inštancie za rozporné s výpoveďou žalobcu, ktorý tvrdil, že žalovaná o všetkom vedela. Súd prvej inštancie konštatoval, že žalobca podal žalobu v zákonom stanovenej prekluzívnej lehote troch rokov, ktorá plynie odo dňa nasledujúceho po vklade dohody o vyporiadaní zaniknutého BSM do katastra nehnuteľností, teda od 12.07.2012 a skončila dňa 12.07.2015, pričom žaloba bola podaná na súde dňa 09.04.2015. Aktívne legitimovaným v konaní je veriteľ, ktorý má v čase rozhodovania súdu o odporovateľnosti žaloby voči dlžníkovi vymáhateľnú pohľadávku. Týmto exekučným titulom je rozsudok Okresného súdu Trenčín sp. zn. 39CbZm/8/2013 na sumu 23.500,- eur 23.500,- eur s úrokom vo výške 6% ročne zo zmenkovej sumy odo dňa 31.10.2011 do zaplatenia, sumu 78,33 eur ako odmenu vo výške 1/3 z 1% zmenkovej sumy a náhradu trov konania 1.414,50 eur a ďalších trov konania vo výške 1.609,33 eur, ktorý nadobudol právoplatnosť 27.05.2014 a vykonateľnosť 31.05.2014, teda existuje vymáhateľná pohľadávka, teda taká pohľadávka, ktorú možno úspešne vymáhať pred súdom v základnom konaní /R44/2001/. Rozumie sa ním taká pohľadávka, ktorej splnenie možno vynútiť cestou výkonu rozhodnutia /exekúcia/ t.j. ide o pohľadávku, ktorá bola veriteľovi priznaná vykonateľným rozhodnutím alebo iným titulom, podľa ktorého sa má nariadiť výkon rozhodnutia /exekúcia/. Pohľadávka, aby bola vymáhateľná, obsiahnutá v ust. § 42a ods. 1 OZ nevymedzuje podmienku odporovateľnosti právny úkonom dlžníka, ale aktívnu vecnú legitimáciu k odporovacej žalobe. Teda v čase uzatvorenia dohody o vyporiadaní BSM uzavretá 13.06.2012 a zavkladovaná dňa 11.07.2012 existovala pohľadávka D. H. voči žalobcovi - zmenka zo dňa 07.10.2011, teda išlo o právny úkon urobený skôr než sa stala žalobcova pohľadávka vymáhateľnou, teda táto podmienka odporovateľnosti je splnená. Dohodou o vyporiadaní zaniknutého BSM sa ukracuje veriteľ, lebo všetky nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXX pre katastrálne územie A., parc. reg. C KN parc. č. XXXX o výmere 542 m2 záhrady, parc. reg. C KN parc. č. XXXX o výmere 460 m2 zastavané plochy a nádvorja s rodinným domom s. č. XXX stojacom na parc. reg. C KN parc. č. XXXX vrátane pasív z oboch úverov získala žalovaná, sporná pohľadávka nebola do vyporiadania zahrnutá a manžel žalovanej zostal úplne nemajetný, hoci z vyjadrenia svedkyne Y. O. vyplynulo, že mal drahé auto, pričom v čase

vyporiadania BSM do dohody bol zahrnutý len nehnuteľný majetok a pasíva v Slovenskej sporiteľni a.s. Bratislava, z ktorých boli nehnuteľnosti rekonštruované, čo potvrdil samotný svedok D. H.. Svedok zostal bez akéhokoľvek postihnuteľného majetku ako úplne nemajetný a pohľadávku žalobcu nie je možné uspokojiť. Ukrátenie veriteľa je objektívnou stránkou odporovateľnosti právneho úkonu, ktorá je splnená. Ďalej súd prvej inštancie poukázal na to, že v zápisnici o rozvoде manželstva žalovaná uviedla príjem po dobu 8 rokov z opatrovania matky vo výške 176,- eur, pričom splátka pasív podľa zmlúv o úvere so Slovenskou sporiteľňou a.s. je 443,81 eur mesačne /227,35 eur + 216,46 eur/, z čoho vyvodil, že nie je reálne v silách žalovanej a nebolo v čase uzavretia dohody o vyporiadaní, ktorá sa stala platnou dňa 11.07.2012 /vkladom do katastra/ tieto nároky riadne platiť popri starostlivosti o dve zverené deti na čas po rozvoде D. nar. XX.XX.XXXX a Z. nar. XX.XX.XXXX a tiež platiť všetky náklady za rodinný dom spojené s bývaním. Súdu prvej inštancie sa javila dohoda o vyporiadaní zaniknutého BSM ako účelovo vykonaná. Zároveň konštatoval, že táto dohoda je platná a bola riadne zavkladovaná do katastra nehnuteľností, čím nadobudla platnosť, hoci nebyť tejto dohody by sa z majetku dlžníka pohľadávka veriteľa uspokojila. Pokiaľ ide o hodnotu, za ktorú žalovaná a jej manžel nadobudli nehnuteľnosť, bola to suma 200.000,- Sk, čo je v prepočte 6.638,78 eur, pričom investície do nehnuteľnosti predstavovali dva úvery, a to vo výške 15.000,- eur a 3.9832,70 eur /120.0000,- Sk/, spolu 5.4832 eur /1.651.889,99 Sk. Nehnuteľnosť bola teda 8,26% krát viac zhodnotená, ako bola jej hodnota v čase nadobudnutia nehnuteľností, čím nepochybne došlo odporovateľným právnym úkonom k ukráteniu veriteľa a došlo k zmenšeniu majetku dlžníka, ktorý zostal úplne nemajetný. Toto zmenšenie majetku má za následok, že veriteľ nemôže dosiahnuť uspokojenie svojej vymáhateľnej pohľadávky, hoci nebyť týchto úkonov by sa pohľadávka z majetku dlžníka uspokojila. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že subjektívnou stránkou odporovateľnosti právneho úkonu je úmysel ukrátiť veriteľa. Úmysel ukrátiť veriteľa sa predpokladá pri právnych úkonoch, ktorými bol veriteľ ukrátený, ktorým došlo medzi dlžníkom a jemu blízkou osobou, ktorou je žalovaná ako manželka dlžníka, alebo ktorý dlžník urobil v prospech týchto osôb, pričom je objektívne preukázateľné, že žalovaná takýto úmysel za daných okolností musela poznať /R 63/2004/, teda úmysel ukrátiť veriteľa zo strany žalovanej musí byť tvrdený a preukázaný. Súd prvej inštancie nemal za preukázané, že by žalovaná o tomto úmysle nevedela. Vychádzal z výpovede žalobcu, ktorý uviedol, že žalovaná o pohľadávke žalobcu vedela a musela vedieť, keď zákon úmysel predpokladá. Výpoveď D. H. v súvislosti s úmyslom žalovanej nepovažoval za objektívnu. Z výpovede žalobcu vyplynulo, že v čase podpísania zmenky svedok H. žil so žalovanou, spomínal žalovanú, aj maloleté deti. Bol to jeho kamarát, sedával v jeho kancelárii, vie, že tejto sume vedela aj žalovaná, lebo sa mu vyhrážala pred barom Queens a obaja tvrdili, že mu peniaze nevrátia, čo potvrdil aj svedok H. vo svojej výpovedi, ktorý uviedol, že žalobcovi peniaze nevráti. Súd prvej inštancie konštatoval, že blízka osoba musí presvedčiť, že ani pri náležitej starostlivosti nemohla poznať úmysel dlžníka ukrátiť veriteľa v danom prípade, pričom žalobca ako veriteľ nemusí tvrdiť a ani preukazovať, že žalovaná o úmysle dlžníka ukrátiť veriteľa ani pri náležitej starostlivosti nemohla poznať. Súd prvej inštancie tvrdeniam žalovanej a svedka H. neuveril. Z výpovede žalovanej vo veci rozvođu manželstva zistil, že nežili spolu asi 3-5 rokov, z čoho usúdil, že v čase podpisu zmenky spolu žili a hospodárili tak, ako to uviedol žalobca, teda možno predpokladať, že úmysel ukrátiť veriteľa žalovaná pri náležitej starostlivosti mohla poznať, navyše v čase rozvođu manželstva v roku 2015 sa viedlo už aj toto konanie, preto tvrdenia žalovanej a jej manžela nepovažoval za objektívne a nestranné. Súd prvej inštancie mal za to, že nemožno vylúčiť ani tichú dohodu medzi manželmi, čo sa týka spätného výživného a ani samotných ich výpovedí v rozvodovom konaní. Súd prvej inštancie zamietol návrh žalobcu na výsluch svedka S., ktorého sa nepodarilo zabezpečiť na súdne konanie ani cez políciu z dôvodu, že by vznikli zbytočné preťahy v súdnom konaní a tiež svedkov S. a A. z dôvodu, že títo neboli riadne a včas označení tak, aby ich súd mohol predvolať na súdne pojednávanie a tiež z dôvodu, že žalobca nemá povinnosť tvrdiť a ani dokazovať úmysel dlžníka ukrátiť veriteľa. Po vykonanom dokazovaní súd prvej inštancie dospel k záveru, že sú splnené všetky zákonné predpoklady na to, aby žalobe vyhovel. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 151 ods. 7 O.s.p., keď žalobcovi, ktorý bol v konaní plne úspešný, priznal náhradu trov konania vo výške 100%, o ktorých trovách rozhodne po právoplatnosti konania vo veci samostatným uznesením.

2. Proti rozsudku podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaná. Navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a žalobu zamietol. Ako odvolací dôvod uviedla ustanovenie § 365 ods. 1 písm. f/, h/ CSP. Súdu prvej inštancie vytýkala, že napriek vykonanému dokazovaniu a reálnej možnosti úspechu žalovanej v spore, vyhodnotil vykonané dokazovanie nesprávne, resp. vôbec sa dôkazmi v prospech žalovanej vo svojom odôvodnení nezaoberal. Mala za to, že rozsudok vychádza z ničím nepodložených predpokladov a je vyslovene v teoretickej rovine s tým, že realita je úplne iná.

Mala za to, že podstata celého rozhodnutia je v tom, že žalovaná by mala byť pozitívne informovaná o tom, že jej manžel urobil dispozície, ktoré sa mohli týkať aj majetku BSM. Dôvodila, že v konaní preukázala, že o tomto vôbec nevedela, ktorú skutočnosť súd nevyhodnotil v jej prospech. Poukazovala na výpoveď žalobcu zo dňa 12.11.2015, v ktorej na otázku právnej zástupkyne žalovanej, či povedal osobne žalovanej, že peniaze žalobca požičal manželovi žalovanej, koľko a načo, uviedol, že nie, ktorá jednoznačná odpoveď nepripúšťa iný význam, než aký táto odpoveď evokuje. Poukazovala aj na výpoveď svojho bývalého manžela D.X. v zápisnici zo dňa 28.01.2016, kde uviedol, že o spore so žalobcom svoju rodinu, ani nikoho iného neinformoval. Súdu prvej inštancie vytýkala, že nesprávne vyhodnotil aj konanie, ktoré sa týkalo rozvodu manželstva, ako aj konanie o platenie výživného na maloleté deti, z ktorého vyplynulo, že s bývalým manželom sa minimálne po dobu 5 rokov nekontaktovali, žalobcu videla prvýkrát na pojednávaní. Trvala na tom, že v spore nebol produkovaný jediný dôkaz, ktorý by prisvedčil zákonnému predpokladu odporovateľnosti právneho úkonu, podľa ktorého mohla poznať úmysel ukrátiť veriteľa pri jej náležitej starostlivosti. Dôvodila, že mala iné problémy, než sledovať správanie sa jej manžela v jeho majetkových vzťahoch, nakoľko celý život si robil po svojom, jej názor ho nezaujímal a rovnako nepovažoval za potrebné informovať ju o svojich majetkových vzťahoch, najmä nie aké právne vzťahy uzatváral a medzi kým ich uzatváral v súvislosti s jeho podnikateľskými úmyslami. Predmetné nehnuteľnosti boli nadobudnuté primárne z finančných zdrojov jej bratov a následne z pôžičiek, ktoré v konečnom dôsledku spláca ona. V dohode o vyporiadaní BSM sa neuvádza záväzok jej bývalého manžela voči žalobcovi z dôvodu, že to nebol záväzok spoločný, ale výlučne záväzok bývalého manžela voči žalobcovi, o ktorom nič nevedela. Dôvodila, že zrušenie BSM za trvania manželstva je inštitúcia, ktorá slúži práve na to, aby sa ochránili tie subjekty v manželstve, ktoré nepodnikajú a to práve preto, aby pri krachu podnikajúceho manžela tento „nestiahol“ so sebou aj nevinného a nič netušiaceho životného partnera, ktorý nepodniká. Uviedla, že sa jej rúcalo manželstvo, zaťažovali ju pôžičky, ktoré si zobrali na prestavbu a rekonštrukciu rodinného domu. Otázky zmieniek, či dlžôb jej vtedy „manžela“ boli mimo jej záujmu a mimo jej vedomostí. S manželom sa o týchto veciach vôbec nerozprávala. Ďalej uviedla, že to, že v čase vystavenia zmenky spolu žili a hospodárili, neznamená, že vedela o majetkových krokoch svojho manžela. Išlo o formálne spolužitie. Zrušenie BSM za trvania manželstva nespájala s nijakou zmenou a so žiadnou povinnosťou bývalého manžela, o ktorej nič nevedela. Za ďalší dôležitý dôkaz považuje skutočnosť, že bývalý manžel hovoril pred súdom prvej inštancie o pôžičke 6.000,- eur, pričom zmenka znela na sumu 23.500,- eur. V tejto súvislosti uviedla, že ak by skutočne toto bolo realitou, potom by musela v domácnosti prínos 23.500,- eur vidieť, čo sa však nestalo. Žiadne peniaze z tohto titulu bývalý manžel do rodiny nikdy nedoniesol. Nárok žalobcu považuje za premlčaný. Odvolanie podala aj proti výroku o trovách konania s poukazom na svoje zárobkové a sociálne pomery.

4. Žalobca sa k podanému odvolaniu žalovanej písomne nevyjadril.

5. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 379 a § 380 CSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné ako vecne správny podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdiť.

6. Odvolací súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce námietky, ktoré boli v odvolaní žalovanou vznesené a v plnom rozsahu sa stotožňuje so skutkovými i právnymi závermi súdu prvej inštancie. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dostatočné dokazovanie, vyhodnotil dôkazy v konaní vykonané každý jednotlivito a všetky vo vzájomnej súvislosti, odôvodnil z akých dôvodov, a ktoré tvrdenia strán sporu mal za preukázané, a ktoré nie, uviedol svoje skutkové zistenia, ktoré z dokazovania vyplynuli a na vec aplikoval správne právne predpisy, ktoré i správne vyložil. Rozhodnutie súdu prvej inštancie zodpovedá požiadavkám ust. § 157 ods. 2 O.s.p. účinného do 30.06.2016. Námietky žalovanej uvedené v podanom odvolaní preto nemohli privodiť zmenu napadnutého rozsudku. Ani v odvolacom konaní neboli preukázané, ani tvrdené také skutočnosti, ktoré by mohli mať za následok odlišné rozhodnutie vo veci. Z tohto dôvodu si odvolací súd osvojil dôvody napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie a v podrobnostiach na ne v zmysle § 387 ods. 2 CSP poukazuje.

7. Žalovaná v podanom odvolaní uplatnila odvolací dôvod § 365 ods. 1 písm. f/ CSP a dôvodila, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Podstata odvolacieho dôvodu podľa citovaných zákonných ustanovení spočíva predovšetkým v nesprávnom postupe súdu prvej inštancie pri hodnotení výsledkov dokazovania. Dôsledkom potom je, že súd berie do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov nevyplývajú, alebo neboli stranami sporu prednesené, prípadne, že neprihliada na skutočnosti, ktoré boli preukázané, alebo vyplynuli z prednesov strán sporu. Nesprávne

skutkové zistenia môžu byť aj výsledkom logických rozporov pri hodnotení dôkazov s osobitným zreteľom na závažnosť, zákonnosť a pravdivosť získaných poznatkov. Za skutkové zistenia, ktoré nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní, je potreba považovať taký výsledok hodnotenia dôkazov súdom, ktorý nezodpovedá postupu podľa ust. § 132 O.s.p., účinného do 30.06.2016 (§ 191 CSP). Podľa citovaných zákonných ustanovení hodnotí súd dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pričom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli strany sporu. Nesprávne hodnotenie dôkazov možno vytknúť súdu prvej inštancie v prípade, ak by zobral do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán sporu nevyplynuli, ani inak nevyšli v konaní najavo, prípadne, že by si nepovšimol rozhodné skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo ak hodnotenie dôkazov odporuje citovaným zákonným ustanoveniam. Týmto odvolacím dôvodom možno napadnúť výsledok činnosti súdu pri hodnotení dôkazov, ktorého nesprávnosť je možné vyvodiť zo spôsobu, ako k nemu súd dospel. Ak nie je možné súdu v tomto smere vytknúť žiadne pochybenie, nie je možné ani polemizovať s jeho skutkovými závermi.

8. V sporovom občianskom súdnom konaní sa uplatňuje prejednacía zásada. Strana sporu má jednak povinnosť tvrdenia, jednak dôkaznú povinnosť. Následky spojené s ich nespĺnením v podobe vecne nepriaznivého rozhodnutia nesie tá strana sporu, ktorá tieto povinnosti nespĺnila. Medzi povinnosťou tvrdenia a povinnosťou označiť dôkazy na preukázanie tvrdení je vzájomná väzba. Pokiaľ strana sporu nespĺní povinnosť tvrdenia, nemôže splniť ani povinnosť označiť na svoje tvrdenia dôkazy. Dôkazné bremeno, ako procesný inštitút v civilnom sporovom konaní, spočíva v zodpovednosti strany sporu za to, že v konaní budú preukázané tie rozhodné skutočnosti, ku ktorým sa dôkazné bremeno viaže. Ak neboli preukázané tvrdenia strany sporu, táto dôkazné bremeno neunesla, čoho následkom je rozhodnutie súdu vo veci samej v jej neprospech. Zmyslom dôkazného bremena je umožniť súdu rozhodnúť vo veci samej aj v takých prípadoch, keď neboli preukázané určité skutočnosti, významné podľa hmotného práva pre rozhodnutie o veci (či už z dôvodu nečinnosti strany sporu, ktorá nespĺnila povinnosť označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení stanovenú v § 101 a v § 120 ods. 1 prvej vety O.s.p., účinného do 30.06.2016, alebo preto, že takáto skutočnosť nemohla byť preukázaná vôbec.

9. Okruh rozhodujúcich skutočností, ktoré sa týkajú povinnosti tvrdenia a povinnosti označenia dôkazov na preukázanie tvrdení, je daný hypotézou právnej normy, ktorá upravuje sporný právny pomer strán sporu. Táto norma zásadne určuje tak rozsah dôkazného bremena (okruh skutočností, ktoré musia byť preukázané), ako aj nositeľa dôkazného bremena.

10. V danom spore súd prvej inštancie vyhovel žalobe žalobcu a určil, že právny úkon - Dohoda o vyporiadaní zaniknutého BSM manželov uzavretá medzi žalovanou a D. H. nar. XX.XX.XXXX zo dňa 13.06.2012, na základe ktorej Správa katastra A. rozhodnutím číslo vkladu V XXX/XXXX zo dňa XX.XX.XXXX povolila vklad v katastrálnom území Y. - pozemok registra C KN parcelné číslo XXXX záhrady o výmere 542 m², pozemok registra C KN parcelné číslo XXXX zastavaná plocha a nádvorie o výmere 460 m², stavba so súpisným číslom XXX na pozemku parc. reg. C KN s parcelným číslom XXXX, zastavaná plocha a nádvorie o výmere 460 m² je voči žalobcovi neúčinný.

11. Inštitút odporovateľnosti tak, ako je vymedzený v ustanovení § 42a Občianskeho zákonníka, slúži a je určený pre potreby exekučného konania. Jeho účelom je umožniť veriteľovi, ktorý má voči dlžníkovi vymáhateľnú pohľadávku, domôcť sa v exekúcii uspokojenia svojej pohľadávky z majetku, ktorý ušiel v dôsledku jeho odporovateľného právneho úkonu, a to nielen proti dlžníkovi, ale voči osobe, s ktorou, alebo v ktorej prospech sa právny úkon urobil. Odporovateľnosť z hľadiska hmotného práva vyjadruje tzv. relatívnu neúčinnosť právneho úkonu. Relatívne neúčinný úkon je platný, nastávajú podľa neho všetky účinky spojené s platným právnym úkonom, len vo vzťahu medzi účastníkmi, teda vo vzťahu medzi veriteľom a osobou, ktorá od dlžníka nadobudla majetok odporovateľným právnym úkonom, sa na tento právny vzťah pozerá, ako by k nemu nedošlo.

12. Zmyslom odporovacej žaloby je - uvažované z pohľadu žalujúceho veriteľa, dosiahnuť rozhodnutie súdu, ktorým by bolo určené, že je voči nemu neúčinný dlžníkom urobený právny úkon. Rozhodnutie súdu, ktorým by bolo takejto žalobe vyhovené, predstavuje podklad k tomu, že sa veriteľ môže na základe titulu spôsobilého k výkonu rozhodnutia (exekučného titulu), vydaného proti dlžníkovi, domáhať exekúcie postihnutím toho, čo odporovateľným právnym úkonom ušlo z dlžníkovho majetku, a to nielen proti dlžníkovi, ale aj voči osobe, v prospech ktorej bol právny úkon urobený.

13. V konaní pred súdom prvej inštancie bolo preukázané, že žalobca má voči dlžníkovi D. H. pohľadávku priznanú zmenkovým platobným rozkazom Okresného súdu Trenčín zo dňa 19.11.2012, č.k. 36Zm/59/2012-8, v spojení s rozsudkom Okresného súdu Trenčín zo dňa 17.03.2014, č.k. 39CbZm/8/2013-56, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 27.05.2014 a vykonateľnosť dňa 31.05.2014. Právnym dôvodom priznania tejto pohľadávky je vlastná zmenka, ktorú podpísal dňa 07.10.2011 bývalý manžel žalovanej D. H. a v ktorej sa uvádza, že za túto vlastnú zmenku zaplatí dňa 30.10.2011 Radkovi D. - žalobcovi 23.500,- eur bez protestu. Dňa 13.06.2012 však dlžník D. H. so žalovanou uzavreli dohodu o vyporiadaní BSM s tým, že žalovaná sa stala výlučnou vlastníčkou nehnuteľností nachádzajúcich sa v okrese A., obec Y., k. ú. Y., zapísaných na LV č. XXXX, vedenom Správou katastra A. ako parc. reg. C parc. č. XXXX o výmere 542 m² - záhrady, parc. reg. C parc. č. XXXX o výmere 460 m² - zastavané plochy a nádvoria, rodinný dom súp. č. XXX, stojaci na parcele reg. C parc. č. XXXX a pasív pozostávajúcich z nesplateného zostatku úveru, poskytnutého účastníkom Slovenskou sporiteľňou a.s., na základe zmluvy o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 18.02.2010 a nesplateného zostatku úveru poskytnutého účastníkom Slovenskou sporiteľňou a.s. na základe zmluvy o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 03.12.2008. Účastníci zmluvy prehlásili, že predmetné záväzky budú naďalej splácať spoločne. Žalovanú a D. H. v čase uzavretia dohody o vyporiadaní BSM je potrebné v zmysle § 116 Občianskeho zákonníka považovať za osoby blízke a v takom prípade sa v zmysle § 42a ods. 3 písm. a/ Občianskeho zákonníka úmysel dlžníka ukrátiť veriteľa i vedomosť blízkej osoby o existencii tohto úmyslu predpokladá. V konaní žalovaná nepreukázala, že vynaložila náležitú starostlivosť, pri ktorej nemohla rozpoznať úmysel dlžníka ukrátiť svojho veriteľa, preto podľa záveru súdu prvej inštancie žalobca dôvodne uplatnil právo odporovať právnomu úkonu voči žalovanej, ktorá mala z odporovateľného právneho úkonu dlžníka prospech (§ 42b ods. 2 Občianskeho zákonníka), a preto súd prvej inštancie uplatnenému žalobnému návrhu v celom rozsahu správne vyhovel. Rozhodnutie súdu prvej inštancie zodpovedá zákonným požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutia. Okresný súd v súlade s ustanovením § 157 ods. 2 O.s.p. účinného do 30.06.2013 v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská procesných strán v prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a citoval právne predpisy, ktoré na prejednaný prípad aplikoval a z ktorých vyvodil svoje právne závery, prijaté závery primerane vysvetlil.

14. Žalovaná v podanom odvolaní vytyka nesprávnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie z dôvodu, že súd prvej inštancie žalobe vyhovel, určil právnu neúčinnosť označeného právneho úkonu, pričom nepreukázal, že úmysel dlžníka ukrátiť veriteľa, nemohla poznať ani pri vynaložení náležitej starostlivosti.

15. V prípade úkonov urobených medzi dlžníkom a blízkymi osobami, čo bol aj daný prípad, nie je potrebné, aby veriteľ preukazoval úmysel dlžníka ukrátiť veriteľa a vedomosť blízkej osoby o tomto úmysle, nakoľko tento sa so zákona predpokladá.

16. Podľa § 116 Občianskeho zákonníka blízkou osobou je príbuzný v priamom rade, súrodenec a manžel; iné osoby v pomere rodinnom alebo obdobnom sa pokladajú za osoby sebe navzájom blízke, ak by ujmu, ktorú utrpela jedna z nich, druhá dôvodne pociťovala ako vlastnú ujmu.

17. Citované zákonné ustanovenie vymedzuje pojem súkromného práva „blízke osoby“, ktorý zasahuje do viacerých právnych odvetví a spolu určuje aplikáciu právnych noriem, odvolávajúcich sa na blízke osoby. Určité pravidlo správania sa neuplatní, ak sa preukáže, že medzi konajúcim a ďalšou osobou jestvuje blízky vzťah. Toto je i prípad danej veci, keď ustanovenie § 42a ods. 3 písm. a) Občianskeho zákonníka stanovuje výnimku pri odporovanom právnom úkone v tom, že pokiaľ ide o úkon medzi blízkymi osobami, v takom prípade sa úmysel ukrátiť veriteľa predpokladá. Táto vyvrátená právna domnienka uľahčuje právnu pozíciu veriteľa, hoci aj tu existuje zákonná výnimka. Uvedené neplatí, ak druhá strana (blízka osoba) dlžníkov úmysel ukrátiť veriteľa ani pri náležitej starostlivosti nemohla poznať. Blízke osoby sú príbuzní v priamom rade, súrodenec, manžel, ktorí sú vždy príbuznými bez akéhokoľvek obmedzenia a iné osoby, ktoré nie sú blízkymi osobami automaticky. V takomto prípade základnými predpokladmi pre prijatie záveru o tom, že určité osoby sú osobami blízkymi, je jednak existencia rodinného alebo obdobného pomeru a kumulatívne existencia takého vzájomného vzťahu, že ujmu, ktorú by utrpela jedna z osôb, by druhá z nich dôvodne pociťovala ako vlastnú ujmu.

18. Vzhľadom k tomu, že dohoda o vyporiadaní zaniknutého BSM uzavretá medzi žalovanou a D. H., vyhlásenia neúčinnosti, ktorej sa žalobca v konaní domáha, bola uzatvorená medzi dlžníkom a

jemu blízkou osobou (manželkou), v zmysle ust. § 116 Občianskeho zákonníka súd prvej inštancie správne s odkazom na ust. § 42 ods. 2 Občianskeho zákonníka mal za to, že úmysle ukrátiť veriteľa a vedomosť druhej strany o tomto úmysle sa ex lege prezumuje (predpokladá), čo však neplatí, ak osoba blízka dlžníkovi preukáže, že vtedy dlžníkov úmysel ukrátiť veriteľa nemohla ani pri náležitej starostlivosti poznať. Žalovanú preto v konaní zaťažovalo dôkazné bremeno preukázania vynaloženia náležitej starostlivosti k poznaniu úmyslu dlžníka ukrátiť svojho veriteľa, ktoré s ohľadom na okolnosti prípadu s prihliadnutím na obsah právneho úkonu predpokladá takú činnosť (aktivitu), aby úmysel dlžníka ukrátiť veriteľa, ktorý musel byť daný v dobe odporovaného právneho úkonu, z ich výsledku spoznala. Vykonaným dokazovaním aj podľa odvolacieho súdu bolo preukázané, že v čase vystavenia zmenky dňa 07.10.2011 žalovaná so svojim manželom D. H. žili v spoločnej domácnosti, sama žalovaná navyše aj v podanom odvolaní potvrdila: „To, že sme v čase vystavenia zmenky spolu žili a hospodárili, predsa neznamena, že som vedela o majetkových krokoch svojho manžela. Už som uvádzala, že išlo vyslovene o formálne spolužitie.“ Aj v konaní vedenom na súde prvej inštancie pod sp. zn. 2P/87/2015 v zápisnici o pojednávaní zo dňa 07.10.2015 žalovaná uviedla: „... niekoľkokrát sa vrátil do spoločnej domácnosti, ale už 3-5 rokov nie...“ Žalovaná vedela o tom, že jej bývalý manžel, dlžník veriteľa podniká. Sama uviedla, že žalobu o zrušenie BSM za trvania manželstva podala na podnet L. O., ktorá bola v konaní vypočutá ako svedkyňa. Svedkyňa L. Y. O. na pojednávaní pred súdom prvej inštancie dňa 12.11.2015 vo vzťahu k dlžníkovi veriteľa uviedla, že zo začiatku bol šikovný, peniaze ho začali kaziť, ľudia sa začali sťažovať, že berie veľa peňazí a nestíha to, robila mu daňové priznanie bez odmeny 2-3 roky, nemal zisk. Žalovaná v konaní žiadnym spôsobom nešpecifikovala akú aktivitu vyvinula k tomu, aby sa mohla dozvedieť o nepochybnom úmysle vyhnúť sa plneniu pohľadávky žalobcu, naopak vo svojej výpovedi poukazovala na dôvody, ktoré ju viedli k podaniu žaloby o zrušenie BSM za trvania manželstva, ktorá predchádzala samotnému právnomu úkonu o neúčinnosti, ktorej sa žalobca domáha. Aj s prihliadnutím k uvedenému odvolací súd zastáva názor, že v danom prípade nepostačuje tvrdenie žalovanej, že o dlhu svojho bývalého manžela - dlžníka veriteľa nevedela, nemožno mať na základe vykonaného dokazovania súdom prvej inštancie za to, že vynaložila náležitú starostlivosť, pri ktorej nemohla rozpoznať dlžníka ukrátiť svojho veriteľa. Žalobca sa preto dôvodne domáhal vyslovenia neúčinnosti právneho úkonu a to dohody o vyporiadaní zaniknutého bezpodielového spoluvlastníctva manželov uzavretej medzi žalovanou a D. H. dňa 16.06.2012, ktorej vklad do katastra bol povolený dňa 11.07.2012 a ktorým úkonom bol veriteľ dlžníka, teda žalobca ukrátený a ku ktorému došlo v posledných troch rokoch medzi dlžníkom (D. H.) a osobou jemu blízkou (žalovanou). Keďže nepochybné dlžníkovce právne úkony ukracujú uspokojenie vymáhateľnej pohľadávky žalobcu, čo nepochybné viedlo k zmenšeniu majetku dlžníka, s ohľadom na vyššie uvedené dôvody je rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktorý uplatnenému žalobnému návrhu vyhovel, vecne správne.

19. Odvolací súd zároveň uvádza, že samotné tvrdenie žalovanej, že sa o financie dlžníka nestarala a preto nevedela o jeho dlhoch, nie je pre ubránenie sa v odporovacej žalobe postačujúce (MS ČR sp. zn. 21Cdo/864/2000). Pokiaľ sa žalovaná o finančnú situáciu svojho manžela žiadnym spôsobom nezaujímalá, táto nebanalnosť a neobozretnosť žalovanej pred a pri uzavretí dohody o vyporiadaní zaniknutého BSM priamo vylučuje tzv. náležitú starostlivosť o poznanie úmyslu dlžníka ukrátiť svojho veriteľa. V súlade s účelom inštitútu odporovateľnosti právneho úkonu zákon v takýchto prípadoch poskytuje spravodlivú ochranu ukrátenému veriteľovi a to prostredníctvom sankcie právnej neúčinnosti právneho úkonu, ktorá umožňuje ukrátenému veriteľovi uspokojiť svoju pohľadávku postihnutím vecí, práv, alebo iných majetkových hodnôt, ktoré odporovateľným právnym úkonom ušli z dlžníkovho majetku, prípadne vymožením peňažnej náhrady vo výške zodpovedajúcej prospech získanému z odporovateľného právneho úkonu. Na uvedenom nič nemenia ani výpovede, ktoré potvrdzovali tvrdenie žalovanej, že o predmetnom dlhu ju manžel neinformoval. Žalovaná teda v danom prípade neunesla dôkazné bremeno. Náležitá starostlivosť a schopnosť rozpoznať úmysel dlžníka sú skutkové okolnosti, na ktoré súd prvej inštancie dokazovanie zameral. Dôkazným bremenom zákon (ust. § 42a ods. 3) zaťažuje druhú stranu odporovateľného úkonu (blízku osobu, ktorá úkonom majetok získala), keďže ustanovuje, že táto domnienka neplatí len vtedy, ak druhá strana preukáže ani pri náležitej starostlivosti nemohla poznať úmysel dlžníka ukrátiť svojho veriteľa. V posudzovanej veci súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním precízne rešpektuje hmotnoprávnu úpravu. Dospel k správnomu záveru, že žalovaná dôkazné bremeno takéhoto tvrdenia neunesla. Ani odvolacia námietka žalovanej týkajúca sa premlčania nároku (preklúzie) nie je dôvodná tak, ako to náležite odôvodnil súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia.

20. Pokiaľ žalovaná v podanom odvolaní uplatnila odvolací dôvod s poukazom na § 365 ods. 1 písm. h/ CSP (nesprávne právne posúdenie veci), ktorého naplnenie spočíva v mylnej aplikácii (výkladu) právnej normy na zistený skutkový stav, alebo použitie právnej normy, ktorú na zistený skutkový stav vôbec možno aplikovať, ako aj posúdenie predbežných otázok, otázok žalovateľnosti nároku a dodržiavanie procesných predpisov, upravujúcich otázky, ktoré majú vplyv na správnosť rozhodnutia vo veci samej. Odvolací súd uvádza, že v danej veci súd prvej inštancie správne aplikoval ustanovenia hmotnoprávneho práva podľa § 42a Občianskeho zákonníka, s ktorým právnym posúdením veci sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje.

21. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd námietky žalovanej v podanom odvolaní považoval za neopodstatnené a preto rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

22. Súd prvej inštancie rozhodol v danej veci správne i o náhrade trov konania. Ani odvolací súd nevzhladol dôvody hodné osobitného zreteľa § 257 CSP pre výnimočné nepriznanie náhrady trov konania strane, ktorá bola v spore úspešná. Predpokladom použitia ust. § 257 CSP, ktoré je v podstate ekvivalentom ust. § 150 ods. 1 O.s.p. účinnom do 01.07.2016, je existencia hodných osobitného zreteľa na nepriznanie náhrady trov inak úspešnému účastníkovi a existencia výnimočnosti k danému prípadu. K dôvodom hodným osobitného zreteľa môže dôjsť vo vzťahu k určitým druhom konania alebo určitej procesnej situácii. Tento dôvod je teda daný charakterom tohto konania, alebo charakterom procesnej situácie. Dôvody hodné osobitného zreteľa sa môžu týkať aj sociálnej situácie strán sporu. Platí, že v takomto prípade je potrebné pri posudzovaní okolností hodných osobitného zreteľa prihliadať na osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery oboch strán sporu, teda nie len toho, koho by postihovala povinnosť nahradiť trovy, ale aj toho, ktorého majetková sféra by bola použitím výnimočného ustanovenia dotknutá. Do úvahy treba brať tiež také okolnosti, ktoré viedli k súdnemu uplatneniu nároku a prihliadať aj na postoj strán sporu v konaní. V posudzovanej veci odvolací súd dospel k záveru, že dôvody hodné osobitného zreteľa nie sú dané, aj keď pomery na strane žalovanej nie sú priaznivé, nemožno ponechať bez povšimnutia práve okolnosti, ktoré viedli k súdnemu uplatneniu nároku a ako aj samotný postoj žalovanej v konaní.

23. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 CSP v spojení s § 255 ods. 1 a § 251 CSP. Z výsledku odvolacieho konania vyplýva, že žalobca bol v odvolacom konaní úspešný a preto mu v zmysle § 255 ods. 1 CSP v zásade patrí právo na náhradu trov odvolacieho konania. Zo spisu mu však nevyplývajú žiadne odôvodnené a preukázané trovy žalovaného v zmysle § 251 ods. 1 CSP, preto odvolací súd rozhodol, že mu náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

24. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).